

Yksin uskosta

Roomalaiskirjeen neljäs luku ja kolmannen luvun loppuosa

Tässä tutkistelussa jouduin käyttämään runsaasti apumateriaalia, jotka tahdon myös mainita:

- Raamattu 1933/38
- DIGINOVUM ja Digi-IRT
- Lutherin esipuhe Roomalaiskirjeeseen
- Heikki Palva, Raamatun tietosanasto

Johdantoa liittyen Roomalaiskirjeeseen

Roomalaiskirje kuuluu Paavalin pääkirjeisiin eli pelastusopillisiin kirjeisiin. Se on Paavalin kirjeistä pisin ja systemaattisin, ja se on ollut niistä merkittävin. Yksimielisesti uskotaan Paavalin kirjoittaneen sen. Kirje on luultavasti kirjoitettu v. 57 paikkeilla, ehkä Korintossa Paavalin kolmannen lähetysmatkan aikana.

Paavali kertoo kirjeen alussa halustaan tulla Roomaan. Hän tahtoo saada roomalaiset ymmärtämään, mitkä vaikuttimet pakottavat häntä väsymättömään evankeliumin työhön. Samoin Paavalilla on halu mennä Rooman kautta viemään evankeliumia Espanjaan.

Lukujen 1-3 sanoma kiteytettynä

Roomalaiskirjeen alkujakso kertoo mikä tekee meidät syyllisiksi Jumalan edessä. Kolmannessa luvussa kuvataan ratkaisu tähän syyllisyyteen ja Jumalan yhteydestä pois joutumiseen. Kyseessä on lahjana saatu vanhurskaus, minkä Jumala antaa meille Kristuksen ristin työn kautta.

3:23-25:

Sillä kaikki ovat syntiä tehneet ja ovat Jumalan kirkkautta vailla ja saavat lahjaksi vanhurskauden hänen armostaan sen lunastuksen kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, jonka Jumala on asettanut armoistuimeksi uskon kautta hänen vereensä, osoittaaksensa vanhurskauttaan, koska hän oli jättänyt rankaisematta ennen tehdyt synnit

Juuri synnin vuoksi ihmiseltä puuttuu Jumalan kirkkaus ja vanhurskaus. Kun Jumala katsoo taaksepäin, hän näkee synnin aiheuttaman tuomion lankeavan kaikkien ihmisten ylle. Kaikkien tilanne on sama, sillä kaikki ovat tehneet syntiä. Kaikilta puuttuu Jumalan kirkkaus.

Koska ihmisellä ei ole muuta mahdollisuutta kuin joutua kadotetuksi Jumalan vanhurskaan tuomion tapahduttua, vapauttamisen on tapahduttava armosta. "Armoistuin" on liitonarkin kannen nimi. Juuri sen päälle pirskotettiin uhrieläimen verta Suurena sovituspäivänä, kun ylimmäinen pappi meni kaikkeinpyhimpään.

Kristuksesta on tullut armoistuin, se tuo uskon kautta sovituksen Jumalan kanssa.

Kun turvaamme Kristuksen vereen, Jumala vanhurskauttaa meidät.

"Uskon kautta" otamme tämän vastaan.

Mitä tarkoitetaan uskonvanhurskaudella?

»Vanhurskauttaa» ja »vanhurskauttaminen» ovat kristillisen uskon keskeisiä käsitteitä. Ne ovat oikeudellisia termejä. Alkutekstissä verbi dikaióÓ merkitsee 'julistaa vanhurskaaksi, syyttömäksi'. Substantiivi dikaióÓsis tarkoittaa siis 'vanhurskauttaminen, syyttömäksi julistaminen'. Sanan vastakohta on »tuomitseminen» ja »kadotukseen tuomitseminen».

Käsiteltävässäme kohdassa tuo sana esiintyy eri taivutusmuodoissaan jakeissa Room.3:23, Room.4:3, Room.4:22 ja Room. 4:25.

Raamatussa ihmisen vanhurskauttaminen merkitsee sitä, että Jumala julistaa hänet vanhurskaaksi vapauttaen hänet samalla synnin syyllisyydestä; tällöin ihmisen hyväksi

luetaan Kristuksen [vanhurskaus](#). Vanhurskauttaminen on henkilökohtainen ja sen voi saada osakseen vain uskon kautta turvautumalla Kristuksen sovitusohjelmään.

Yksin uskon perusteella

Voidaan melkein kuulla hämmästynyt ihmettely: voiko kukaan pelastua yksin uskosta. Aina on tarvittu teot, lain tiukka noudattaminen tai ainakin ympärileikkaus ja kuuluminen juutalaiseen kansaan.

Neljännän luvun kirjoittamisen aiheena on juuri sen toteen näyttäminen, että vanhurskautus tapahtuu todellakin yksin uskon perusteella.

Sen ensimmäinen jae ja kysymys tulevat kuin suorana jatkona kolmannen kirjeen ytimekkääseen loppuun, joka kuuluu:

Niin päätämme siis, että ihminen vanhurskautetaan uskon kautta, ilman lain tekoja. Vai onko Jumala yksistään juutalaisten Jumala? Eikö pakanainkin? On pakanainkin, koska Jumala on yksi, joka vanhurskauttaa ympärileikatut uskosta ja ympärileikkaamattomat uskon kautta. Teemmekö siis lain mitättömäksi uskon kautta? Pois se! Vaan me vahvistamme lain. (3:28-31)

Uskosta, ei tekojen ansiosta

Siirrymme nyt neljänteen lukuun, sen alkuun:

Mitä me siis sanomme esi-isämme Aabrahamin saavuttaneen lihan mukaan? Sillä jos Aabraham on teoista vanhurskautettu, on hänellä kerskaamista, mutta ei Jumalan edessä. Sillä mitä Raamattu sanoo? "Aabraham uskoi Jumalaa, ja se luettiin hänelle vanhurskaudeksi." (1-3)

Pääsemme suoraan neljännen luvun ydinkysymykseen: "Voiko usko vanhurskauttaa ilman tekoja?" "Eikö nyt siis tarvitsekaan tehdä hyviä tekoja?"

Paavali päättelee kirjeessään, että Aabraham on yksin uskosta kokonaan ilman lain tekoja vanhurskautettu, jopa niin että häntä on jo ennen hänen ympärileikkaustaan Raamatussa ylistetty uskosta vanhurskaaksi.

1 Moos. 15:6:

Ja Abram uskoi Herraan, ja Herra luki sen hänelle vanhurskaudeksi

Paavali kirjoittaa jakeissa 4-8:

Mutta töitä tekeväälle ei lueta palkkaa armosta, vaan ansiosta, mutta joka ei töitä tee, vaan uskoo häneen, joka vanhurskauttaa jumalattoman, sille luetaan hänen uskonsa vanhurskaudeksi; niinkuin myös Daavid ylistää autuaaksi sitä ihmistä, jolle Jumala lukee vanhurskauden ilman tekoja: "Autuaat ne, joiden rikokset ovat anteeksi annetut ja joiden synnit ovat peitetyt! Autuas se mies, jolle Herra ei lue syntiä!"

Näin päädytään toteamaan, että uskon kautta Kristukseen tullaan vanhurskaiksi. Näin vanhurskautukseen ei tarvittu ihmisen tekoja. Miten suhtaudumme siis ylipäätään hyviin tekoihin? Mikä on niiden merkitys uskovalle?

Luther kirjoittaa Roomalaiskirjeen esipuheessaan:

"Mutta kun ei hänen vanhurskauttamiseensa ympärileikkaus ole mitään vaikuttanut ja sen oli kuitenkin Jumala hänelle määrännyt ja se oli hyvä kuuliaisuuden teko, niin ei mikään muukaan hyvä teko voi edistää vanhurskautumista. Vaan niin kuin Aabrahamin ympärileikkaus oli vain ulkonainen merkki, jolla hän osoitti vanhurskauttansa ja uskoansa, niin kaikki hyvät teot ovat vain ulkonaisia merkkejä, jotka johtuvat uskosta ja osoittavat hyvinä hedelminä, että ihminen on jo sisällisesti Jumalan edessä vanhurskas."

Pelastus on siis lahja, mutta se ei saa jäädä ilman hyviä seuraamuksia. Jumala vaikuttaa omissaan Henkensä kautta kuuliaisuutta ja aitoa Hengen hedelmää. Tämä ilmenee rakkautena Jumalaa ja lähimmäistä kohtaan ja myös erottautumisena vääristä uskoon

sopimattomista asioista.

Uskosta, ei ympärileikkauksen perusteella

Palaan parin virkkeen verran Abrahamiin.

Aabraham oli sukulaisineen muuttanut Jumalan kehotuksesta Kaldean Urista eri vaiheiden jälkeen Kanaanin maahan. Jumala ilmestyi Abrahamille luvaten hänelle paljon jälkeläisiä ja ilmoittaen, että nämä saisivat Kanaanin omakseen.

Abraham palveli yhtä oikeudenmukaista, moraalisesti velvoittavaa, rukouksia kuulevaa, uhria vastaanottavaa Jumalaa ja Luojaa. Aabrahamilla oli liittosuhde Jumalan kanssa.

Vasta myöhemmin Jumalan jo solmimaan liittoon Abrahamin kanssa liittyi ympärileikkaus.

Paavali kirjoittaa:

Koskeeko sitten tämä autuaaksi ylistäminen ainoastaan ympärileikattuja, vai eikö ympärileikkaamattomiakin? Sanommehan: "Aabrahamille luettiin usko vanhurskaudeksi." Kuinka se sitten siksi luettiin? Hänen ollessaanko ympärileikattuna vai ympärileikkaamatonna? Ei ympärileikattuna, vaan ympärileikkaamatonna. (9-10)
Näin voimme todeta, että ympärileikkaus ei tuonut mitään lisää, vaan vanhurskaaksi lukeminen tapahtui yksin uskosta.

Uskosta, ei lain avulla

Jakeet 13-16:

Sillä se lupaus, että Aabraham oli perivä maailman, ei tullut hänelle eikä hänen siemenelleen lain kautta, vaan uskonvanhurskauden kautta. Sillä jos ne, jotka pitäytyvät lakiin, ovat perillisiä, niin usko on tyhjäksi tehty ja lupaus käynyt mitättömäksi. Sillä laki saa aikaan vihaa; mutta missä lakia ei ole, siellä ei ole rikkomustakaan. Sentähden se on uskosta, että se olisi armosta; ...

Katkaisen jakeen pikkuisen kesken, jotta tavoitan paremmin ydinajatuksen. Liitän jakeen kokonaisena seuraavaan yhteyteen.

Totesimme ensimmäisessä kohdassa, että ympärileikkauksen liitto ei voinut olla Aabrahamin vanhurskauttamisen perustana. On vielä mahdollisempaa, että perustana voisi olla Siinain laki. Galatalaiskirjeessä (Gal. 3:15-22) Paavali mainitsee sen kronologisen perustelun, että laki annettiin vasta 430 vuotta myöhemmin.

Tässä Roomalaiskirjeessä Paavali esittää periaatteellisia perusteluja: Jos ihminen tulee vanhurskaaksi lain avulla, niin ensinnäkin usko on täysin hyödytön - ja miten Raamattu silloin voi sanoa, että Aabrahamille luettiin usko vanhurskaudeksi. Sitä paitsi laki tekisi silloin lupauksen mitättömäksi. Laki ja lupaus ovat kaksi aivan eri asiaa. Lupaus koski siunausta, mutta laki saa aikaan vihaa.

Niinpä Paavali toteaa, etteivät Aabraham ja hänen sukunsa saaneet lupauksia maailman perimisestä lain kautta, vaan uskosta vanhurskauttamisen perusteella. Hän sai lupauksen uskon kautta, jotta se olisi armosta. Jos hän olisi saanut sen palkkioksi teoistaan, lain kautta, se ei olisi tapahtunut armosta, vaan ansiosta. Usko ei ansaitse mitään, mutta se saa kaiken.

Uskovien isä

Luvun viimeiset jakeet keskittyvät jälleen Abrahamiin. Nimen murteellinen muoto on Abram. Sen merkitys on "Isä (jumala) on korkea".

Hebrealaisessa perinteessä Abraham on käännetty "(kansojen) paljouden isäksi"

(1Moos.17:5)

Jakeet kuuluvat:

Sentähden se on uskosta, että se olisi armosta; että lupaus pysyisi lujana kaikelle siemenelle, ei ainoastaan sille, joka pitäytyy lakiin, vaan myös sille, jolla on Aabrahamin usko, hänen, joka on meidän kaikkien isä - niinkuin kirjoitettu on: "Monen kansan isäksi minä olen sinut asettanut" - sen Jumalan edessä, johon hän uskoi ja joka kuolleet eläviksi tekee ja kutsuu olemattomat, ikäänkuin ne olisivat. Ja Aabraham toivoi, vaikka ei toivoa ollut, ja uskoi tulewansa monen kansan isäksi, tämän sanan mukaan: "Niin on sinun jälkeläistesi luku oleva", eikä hän heikontunut uskossansa, vaikka näki, että hänen ruumiinsa oli kuolettunut - sillä hän oli jo noin satavuotias - ja että Saaran kohtu oli kuolettunut; mutta Jumalan lupausta hän ei epäuskossa epäillyt, vaan vahvistui uskossa, antaen kunnian Jumalalle, ja oli täysin varma siitä, että minkä Jumala on luvannut, sen hän voi myös täyttää. Sentähden se luettiin hänelle vanhurskaudeksi. Mutta ei ainoastaan hänen tähtensä ole kirjoitettu, että se hänelle luettiin, vaan myös meidän tähtemme, joille se on luettava, kun uskomme häneen, joka kuolleista herätti Jeesuksen, meidän Herramme, joka on alttiiksi annettu meidän rikostemme tähden ja kuolleista herätetty meidän vanhurskauttamisemme tähden. (16-25)

Alussa viitataan siemeneseen, joka pitäytyy lakiin. Minusta tämä oli viittaus juutalaiseen kansaan. "Sille, jolla on Abrahamin usko" viittaa muihin kansoihin eli pakanakansoihin. Aiemmin Paavali on yksiselitteisesti jo todennut, että kaikki pelastuvat yksin uskosta Jeesuksen sovitustyöhön. Tässä viimeisessä kohdassa oli tärkeää vielä perustella Abrahamia kaikkien uskovien isänä, sekä juutalaisten että pakanoiden. Kysymys on tietenkin hengellisestä sukulaisuudesta.

Juutalaisille, Aabrahamista polveutuville, tämä väite oli varsin painava todiste sen puolesta, että heidän oli pelastuttava samalla tavalla kuin heidän suuri kantaisänsä. Samalla se oli kieltä, jota ymmärrettiin, kun Paavali väitti itsepintaisesti, ettei luonnollinen sukulaisuus riittänyt. Heidän oli liityttävä Aabrahamiin hengellisen sukulaisuuden avulla, joka on ainoastaan niillä - ja kaikilla niillä - joilla on Aabrahamin usko.

Aabrahamin uskolle oli luonteenomaista, että hän uskoi Jumalaan, joka tekee kuolleet eläviksi ja kutsuu olemattomat, ikään kuin ne olisivat. Se on siis uskoa Jumalaan Luojana ja Lunastajana. Kun Jumala puhui Aabrahamille hänen jälkeläisistään, joiden määrä olisi niin lukematon kuin meren hiekka ja taivaan tähdet, Aabraham oli vielä lapseton, mutta hän uskoi Jumalaa. Ja uhratessaan Iisakin hän uskoi, että Jumala voisi kuolleistakin herättää sen, jota lupaus koski. Tämän uskon kautta Aabraham vanhurskautettiin.

Loppusanat

Tätä ei ole kirjoitettu vain Aabrahamin muiston kunnioittamiseksi, vaan meidän tähtemme, meidän, joilla on sama usko Jumalaan. Aabrahamin usko ilmeni ensi kädessä siinä, että hän uskoi Jumalalla olevan vallan sekä lahjoittaa hänelle poika että herättää kuolleista lupauksen lapsi Iisak.

Meidän uskomme kohdistuu siihen, että Jumala on antanut meille Kristuksen meidän syntiemme sovitukseksi ja vanhurskauttamisemme. Hänet Jumala herätti kuolleista ja Hän on Henkensä kautta läsnä omissaan.

Tämä Jumalan lahja otetaan vastaan yksin uskosta. Siihen ei tuo mitään lisää omat tekomme, ympärileikkaus tai lain noudattaminen.

"Sillä kaikki ovat syntiä tehneet ja ovat Jumalan kirkkautta vailla ja saavat lahjaksi vanhurskauden hänen armostaan sen lunastuksen kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa"

